

PED. DIAGNOSTIKA, DIAGNOSTICKÝ PROCES, OBLASTI DIAGNOSTIKY, TYPY DIAGNOSTIKY

Seminář k Pedagogické diagnostice,
2.10.2018

CO ZNAMENÁ POJEM „DIAGNOSTIKA“?

úkol č. 1

- nauka o rozpoznávání nemocí
- posloupnost činností vedoucí k diagnóze
- činnost, která zjišťuje údaje o žákovi a vede k vyslovení diagnózy
- přináší objektivní poznatky o zkoumaném jevu

CO JE PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA?

- ◉ komplexní proces
- ◉ jeho cílem je poznávání, posuzování a hodnocení vzdělávacího procesu a jeho aktérů
- ◉ zaměřuje se na složku obsahovou, procesuální, emocionálně-sociální úroveň žáků, úroveň psychických funkcí, anamnestické údaje o dítěti a rodině
- ◉ zjišťuje stav rozvoje žáka
- ◉ součástí je klasifikace a hodnocení

PŘEDMĚT DIAGNOSTIKY

- ◉ žák v pedagogické situaci
- ◉ výchovná skupina (školní třída)
- ◉ výchovná instituce, učitelé, vychovatelé
- ◉ vlastní pedagogická činnost učitele (autodiagnostika)

DIAGNOSTICKÝ PROCES - FÁZE

úkol č. 2

- a. stanovení diagnózy
- b. vyhodnocení a interpretace diagnostických údajů
- c. plánování a organizování diagnostikování (kdy, koho, jak, jak často,...)
- d. pedagogická intervence, opatření, zásah
- e. diagnostická hypotéza
- f. sběr a zpracování diagnostických údajů (práce v terénu, jádro procesu)
- g. vyslovení prognózy

DIAGNOSTICKÝ PROCES

1. plánování a organizování diagnostikování (kdy, koho, jak, jak často,...) (c)
2. diagnostická hypotéza (e)
3. sběr a zpracování diagnostických údajů (práce v terénu, jádro procesu) (f)
4. vyhodnocení a interpretace diagnostických údajů (b)
5. stanovení diagnózy (a)
6. pedagogická intervence (d)
7. vyslovení prognózy (g)

DIAGNOSTICKÝ PROCES

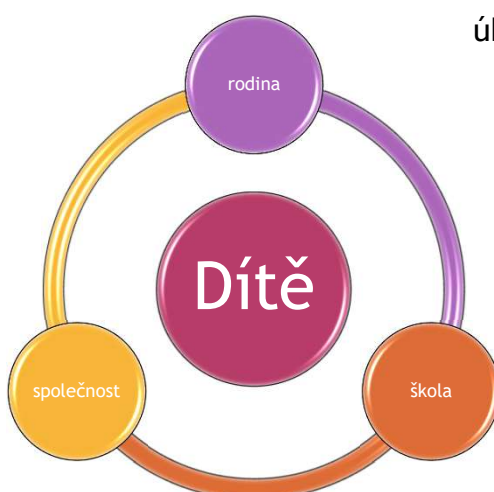
1. Plánování a organizování diagnostikování

Cíl	zmapovat pohyb učitele po třídě			
Diagnostický nástroj	mapa třídy			
Datum pozorování	Čas pozorování	Vyučovací předmět	Jméno učitele	Škola
Typ pozorování				

2. Sběr a zpracování diagnostických údajů (dat)
3. Vyhodnocení a interpretace diag. údajů
4. Stanovení diagnózy (nález, zjištění stavu)
5. Pedagogické opatření, zásah, intervence

KTERÉ SYSTÉMY OVLIVŇUJÍ VÝVOJ DÍTĚTE?

úkol č. 3

KTERÉ SYSTÉMY OVLIVŇUJÍ VÝVOJ DÍTĚTE?

Společnost	Rodina	Škola
např. školská politika sdělovací prostředky zájmové organizace vrstevníci	např. rodiče sourozenci prarodiče širší rodina známí rodičů styl rodinné výchovy ekonomické zázemí rodiny sociální status rodiny	např. klima školy vedení školy vztah mezi vedením školy a učitelem vztahy mezi učiteli vztahy učitelé – žáci RVP, ŠVP učební plány učebnice pomůcky

CO DIAGNOSTIKUJE UČITEL U ŽÁKA PRIMÁRNÍ ŠKOLY?

úkol č. 4

CO DIAGNOSTIKUJE UČITEL U ŽÁKA PRIMÁRNÍ ŠKOLY?

Podmínky (sociální a výchovné)	Osobnost dítěte		Kompetence
Rodinné prostředí	Zájmy	Sebe pojetí	Hodnocení
Klima školy	Motivace	Sebehodnocení	vzdělávacích
Klima třídy	Hodnotová orientace	Učební styl	výsledků
Sociální vztahy	Paměť	Percepce	Znalostí
Zájmové organizace	Temperament	Motorika	Dovedností
	Úroveň koncentrace	Tvořivost	Postojů
	Rozumové schopnosti	Zdravotní stav	Čtenářské dovednosti

TYPY DIAGNOSTIKY

- neformální x formální diagnostikování
- edumetrická x kazuistická diagnostika
- dílčí x komplexní diagnostika

- normativní x kriteriální x diferenciální x individualizovaná diagnostika

CHYBY PŘI DIAGNOSTICKÉ ČINNOSTI

1. Posuzovací tendence	a. pozorovatel se přiklání k neutrálnímu hodnocení, umísťuje hodnocení do středu škály, vyhýbá se jednomu z pólů – příznivému nebo nepříznivému hodnocení. Takto provedené hodnocení se stává formálním.
2. Golemův efekt	b. vzniká na základě vlastních zkušeností (např. podobné případy).
3. Projekční chyba	c. předčasné vyjádření závěru o určité vlastnosti člověka a na tomto závěru jsou hodnoceny i další vlastnosti. Pedagog si vytváří negativní očekávání na základě určitých informací. Tento jeho negativní postoj se přenáší do hodnocení.
4. Pygmalion efekt	d. je podmíněna nesprávným postupem myšlení při usuzování.
5. Logická chyba	e. negativní očekávání ze strany pedagoga, který je přesvědčen, že žák nemůže dosáhnout lepšího výkonu, a dává to zřetelně najevo, takže vyvolává u žáka nežádoucí chování.
6. Haló efekt	f. pozitivní očekávání pedagoga, je opakem haló efektu. Pedagog vzhledem k informacím o výborných projevech žáka očekává, že i další výkony budou výborné. I když není očekávaný výkon výborný, je hodnocen výborně.
7. Centrální tendence	g. do hodnocení se odráží vlastní přání a motivy, vlastní problémy osoby, která hodnocení provádí
8. Efekt pořadí	h. předcházející výkon žáka ovlivňuje hodnocení žáka následujícího

CHYBY PŘI DIAGNOSTICKÉ ČINNOSTI

- 1b 2e 3g 4f 5d 6c 7a 8h

OTÁZKY NA ZÁVĚR

- ◉ Dítě není ve škole úspěšné. Proč?
- ◉ Dítě má opakovat ročník, rodiče nesouhlasí, brání se. Co může být příčinou?
- ◉ Jak může k poznání dítěte přispět názor vedoucího zájmového kroužku?

KDE NAJDU INFORMACE K TĚMTO TÉMATŮM?

- ◉ Zelinková, O. Pedagogická diagnostika a IVP. Praha : Portál, 2001.
- ◉ Spáčilová, H. Pedagogická diagnostika v primární škole I. Olomouc : UP, 2003.
- ◉ Kolláriková, Z.; Pupala, B. Předškolní a primární pedagogika. Praha : Portál, 2001.
- ◉ Mojžíšek, L. Teoretické otázky pedagogické diagnostiky. Praha : Academia, 1987.